

"ดาวพงษ์" ล้นปลดล็อก!! ปฏิรูปการศึกษาไทย-1ปีครึ่งเห็นผล

● นำเสนอเมื่อ 23 ก.พ. 2559

'ดาวพงษ์' ล้นปลดล็อก !! ปฏิรูปการศึกษาไทย - 1 ปีครึ่งเห็นผล :
โดย...เกศกาญจน์ บุญเพ็ญ

เป็นเวลากว่า 5 เดือนที่ “บิ๊กหนู่ย” พล.อ.ดาวพงษ์ รัตนสุวรรณ บริหารงานในตำแหน่ง “รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ” ได้เผย “ยุทธศาสตร์ปฏิรูปการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ” ที่ต้องเร่งเดินเครื่องเพื่อแก้ปัญหา ยกระดับคุณภาพการศึกษาไทยในช่วงเวลา 1 ปี 6 เดือนต่อจากนี้ อย่างชัดเจน หนักแน่น สไตลทหาร ผ่านรายการ “ทอล์กไลน์” โดย “สุทธิชัย หยุ่น”

เคาะ33ปัญหาเดินหน้า65โครงการ

“เวลานี้สรุปได้ว่ามี 6 เรื่องหลักที่ต้องแก้ไขคือ 1.หลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ 2.การผลิตและพัฒนาครู 3.การทดสอบการประเมินการประกันคุณภาพและการพัฒนามาตรฐานการศึกษา 4.ผลิตพัฒนากำลังคนและงานวิจัยที่สอดคล้องกับความต้องการของการพัฒนาประเทศไทย 5.ไอซีทีเพื่อการศึกษา และ 6.การบริหารจัดการทั้งการปรับปรุงโครงสร้างการบริหารจัดการและการกระจายอำนาจ ทั้งหมดนี้ผมไม่ได้คิดเองแต่ได้มาจากคนที่รักการศึกษาได้เสนอแนะส่งข้อมูลมาให้

ใน 6 เรื่องนี้พบว่ามีปัญหาที่ซ่อนอยู่ถึง 33 เรื่อง ก็นำมาวางแผนจัดเรียงใหม่เกิดเป็นแผนงานถึง 65 โครงการ ในจำนวนนี้ 16 โครงการได้เดินหน้าและเริ่มเห็นผลสัมฤทธิ์บางส่วนแล้ว ส่วนอีก 37 โครงการกำลังทยอยดำเนินการ สูดหายใจอีก 12 โครงการจะต้องผลักดันให้เกิดขึ้นในช่วงเวลาที่เหลืออยู่ประมาณ 1 ปีครึ่ง ถึงแม่ว่าจะทำได้ไม่สมบูรณ์ 100% แต่ทุกโครงการจะต้องเกิดการขับเคลื่อน อยากรู้ก็ตามทุกโครงการนำหลักอริยสัจ 4 มาเป็นหลักคิด เพื่อให้อุปสรรค สาเหตุของปัญหา กำหนดแนวทางทำงาน และวิธีการที่จะไขแก้ปัญหานั้นในทุกกระบวนการได้ผ่านการพูดคุยวางแผนร่วมกับข้าราชการและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง”

ลดเวลาเรียนพบเด็กมีความสุข

จากปัญหาเด็กเรียนมากเกินไป ไม่มีความสุข ผลสัมฤทธิ์ต่ำและกวดวิชา เกิดเป็นนโยบายแรก “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” พล.อ.ดาวพงษ์ ชี้แจงว่า นโยบายนี้จะทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดียังมีเรื่องต้องทำอีกมาก เบื้องต้นที่ได้นำร่องใน 3,800 โรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น ตั้งแต่ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 กำหนดให้ช่วงเวลา 14.00 น. เป็นต้นไป เด็กได้มีโอกาสทำกิจกรรมที่สนใจและเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับพัฒนาการในแต่ละช่วงวัยตามหลัก 4H คือ การพัฒนาสมอง การคิดวิเคราะห์ (Head) พัฒนาจิตใจ คุณธรรมจริยธรรม (Heart) ทักษะฝีมือ (Hand) และสุขภาพ (Health) และกระทรวงมีเม็ดเงินมอบให้โรงเรียนนำไปเลือกซื้อ 300 เม็ดเงิน พบว่าเด็กมีความสุขมาก ส่วนครูช่วงแรกก็มีวิตกกังวลเพราะต้องปรับบทบาทจากครูผู้สอนมาเป็นโค้ชคอยให้คำแนะนำ ซึ่งเราได้จัดทีมสมรรถเทรนเนอร์ลงไปช่วยอบรมและจัดทำคู่มือการสอนให้เวลานี้ครูจึงเริ่มปรับตัวได้ที่สำคัญนโยบายนี้ห้ามไม่ให้ครูใช้เวลาดังกล่าวสอนพิเศษโดยเรียกเก็บเงินในโรงเรียนเด็ดขาด

สำหรับผู้ปกครอง

ยังค่อนข้างกังวลว่าเมื่อลดเวลาเรียนลูกจะมีความรู้ไม่เข้มข้นพอและไปสอบสู้เด็กคนอื่น ๆ ไม่ได้ ซึ่งได้ทำความเข้าใจกับสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) และสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ในฐานะผู้ออกข้อสอบแล้วว่า การเรียนการสอนยังยึดตาม 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ เพราะฉะนั้นการออกข้อสอบจะต้องสอดคล้องตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตรงนี้ขอให้ผู้ปกครองมั่นใจได้

ยกเครื่องระบบประเมินศึกษา

ล่าสุดที่เป็นปัญหาคือการประกาศผลสอบ 9 วิชาสามัญของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งต้องนำไปยื่นในการเข้าเรียนต่อระดับมหาวิทยาลัยระบบเคลียริงเฮาส์ ปรากฏว่าคะแนนที่ออกมาต่ำกว่าครึ่งของคะแนนเต็ม มีเพียงเฉพาะวิชาภาษาไทยที่เกินครึ่ง แต่จากที่พูดคุยกับสทศ. ก็พบว่ากระบวนการออกข้อสอบต่างๆ อยู่ในกรอบของหลักสูตร เพียงแต่โจทย์ที่ออกค่อนข้างลึกเพราะต้องการให้เด็กได้พัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์

เวลานี้มีความเข้าใจตรงกันแล้วว่า ถ้าสทศ. ยังออกข้อสอบแบบนี้ จะทำให้การปฏิรูปการศึกษาหลงทาง คิดไปว่าหลักสูตรแย่ ครูสอนไม่ดี ซึ่งสทศ. จะต้องปรับตัวใหม่คือต้องทำการทดสอบข้อสอบต่างๆ ก่อนนำไปใช้จริง และให้รายงานผลมาให้กระทรวงทราบ โดยจำแนกรายวิชาและขนาดโรงเรียน รวมทั้งเมื่อเสร็จสิ้นการสอบจะต้องเปิดเผยข้อสอบและเฉลยด้วย คาดว่าจะเกิดขึ้นในปีการศึกษา 2559 เบื้องต้นเพื่อให้เด็กได้ฝึกการคิดวิเคราะห์ สทศ. ได้เพิ่มข้อสอบอัตนัยของการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (โอเน็ต) วิชาภาษาไทย ระดับ ป.6 สัดส่วน 20% ด้วย

ที่มาภาพจาก คม ชัด ลึก

ชี้เด็ก80%กวาดวิชาเข้ามหาวิทยาลัย

“เมื่อสทศ.เปิดข้อสอบเด็กก็รู้ว่าควรเตรียมตัวอ่านหนังสืออย่างไรบ้าง ครูรู้ว่าต้องสอนและพัฒนาเด็กอย่างไร ตรงนี้จะทำให้ปัญหาการกวาดวิชาค่อยๆลดลงและหายไปตามธรรมชาติ กระทั่งครูที่สอนพิเศษในโรงเรียนก็จะค่อยๆลดลง ผมไม่ได้ต่อต้านการกวาดวิชา เพียงแต่ในอดีตนั้นการกวาดวิชาก็เพื่อรู้เฉพาะเรื่อง แต่ทุกวันนี้ผมกลัวพูดได้มากกว่า 80% ที่มากกวาดวิชาไม่ใช่เพราะครูสอนไม่ดี แต่กวาดวิชาไปเพื่อสอบเก็บคะแนนเข้าเรียนมหาวิทยาลัย เช่น คะแนนความถนัดทั่วไป หรือ แกนต ความถนัดทางวิชาการ/วิชาชีพ หรือ แพต เป็นต้น ตรงนี้ส่งผลให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ที่ผ่านมามีผู้ปกครองเสนอให้ยกเลิกการสอบตรงด้วย แต่เรื่องนี้อยู่นอกเหนืออำนาจของกระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) ยอมรับว่ารู้สึกหนักใจและเป็นกังวล คงต้องหารือกับที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย (ทปอ.) เพื่อหาวิธีการแก้ปัญหาที่เหมาะสม สำคัญคือระบบการเข้าเรียนอุดมศึกษาไม่เป็นภาระ ไม่สร้างความเหลื่อมล้ำ และไม่ปิดกั้นศักยภาพเด็ก”

เช่นเดียวกับระบบรับนักเรียน สพฐ.ที่ผ่านมามีการเรียกรับ “แป๊ะเจี๊ยะ” เพื่อแลกที่นั่งเด็ก พล.อ.ดาวพงษ์ ย้ำชัดว่า ที่ผ่านมามีการเรียกรับแป๊ะเจี๊ยะ ซึ่งในนโยบายชัดเจนว่าตลอดกระบวนการรับนักเรียนห้ามไม่ให้มีการเรียกรับเงินหรือรับบริจาคใดๆ ทั้งสิ้น โดยเฉพาะโรงเรียนที่มีการรับนักเรียนเงื่อนไขพิเศษ อาทิ บุตรผู้ทำคุณประโยชน์ชนชดทอนในการจัดตั้ง ฯลฯ ผู้อำนวยการโรงเรียนต้องประกาศแนวทางวิธีการให้ชัดเจน ทำทุกอย่างโปร่งใสและตอบคำถามกับทุกคนได้ว่ารับเด็กในกลุ่มเงื่อนไขเหล่านี้เพราะเหตุผลอะไร

ควมรวมรัฐ-เอกชนพัฒนาอาชีพะไทย

ส่วนการผลิตและพัฒนากำลังคน โดยเฉพาะระดับอาชีวศึกษานั้น เรื่องนี้ต้องให้เครดิต พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ที่ให้ความสำคัญและผลักดันมาตลอด กระทรวงศึกษาธิการที่ผ่านมาก็ทำงานเข้มแข็ง ผมนึกถึงแต่เขามาเสมอ แต่เวลานี้ภาพลักษณ์และค่านิยมต่อการเรียนสายอาชีพดีขึ้นเห็นได้จากจำนวนผู้เรียนอาชีวะในปีการศึกษา 2558 เพิ่มขึ้นในรอบ 10 ปี ทั้งนี้ ระบบทวิภาคีที่รัฐและเอกชนร่วมกันจัดการศึกษามีส่วนช่วยอย่างมาก เกิดประโยชน์ร่วมกันทั้งสองฝ่าย คือ เด็กมีประสบการณ์ทำงานในสถานประกอบการจริง ภาคเอกชนก็ได้คนทำงานที่มีศักยภาพตามต้องการ ส่วนค่านิยมของคนไทยอยากให้อายุได้รับใบปริญญา ปัจจุบันอาชีวะก็มีการจัดหลักสูตรปริญญาตรีสายปฏิบัติการรองรับ

“ปัญหาของอาชีวะเวลานี้ยังขาดตัวเลขความต้องการแต่ละสาขาที่แท้จริง จึงไม่สามารถวางแผนผลิต แต่เวลานี้คณะทำงานด้านกรยกระดับวิชาชีพอาชีวศึกษา ซึ่งรวมมือกันระหว่างรัฐและเอกชนตามนโยบายประชารัฐ ได้กำหนดแผนงานเร่งด่วน ซึ่งในนั้นมีเรื่องการจัดทำข้อมูลความต้องการกำลังคนด้วย รวมถึงการปรับภาพลักษณ์ การพัฒนาอาชีวะสู่ความเป็นเลิศเฉพาะด้าน นอกจากนี้ เมื่อเร็วๆ นี้ คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ให้รวมการบริหารจัดการอาชีวศึกษาภาครัฐและภาคเอกชนมาอยู่ภายใต้กำกับของสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา (สอศ.) เพื่อผลักดันให้การขับเคลื่อนอาชีวะของประเทศไทยเป็นไปในทิศทางเดียวกัน”

ศักยภาพเด็กไทยไม่ด้อยในเวทีสากล

ส่วนการเตรียมพร้อมด้านทักษะฝีมือเด็กอาชีวะให้สอดคล้องมาตรฐานอาเซียน ขณะนี้สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพได้จัดทำมาตรฐานมากกว่า 200 สาขาแล้ว ซึ่งถ้าเด็กอาชีวะสามารถผ่านการรับรองมาตรฐานแต่ละด้านก็จะเป็นตัวการันตีฝีมือและมาตรฐานค่าตอบแทนด้วย ขณะที่ศักยภาพเด็กไทยเวทีอาเซียนในภาพรวมถ้าเป็นการแข่งขันด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เชื่อว่าเด็กไทยสามารถสู้ได้ จะมีปัญหาคือทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ในอาเซียนไทยถูกจัดอยู่ในอันดับที่ 5 เป็นรองจากสิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ บรูไน และมาเลเซีย ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการกำลังเตรียมการยกระดับคุณภาพภาษาอังกฤษ อาทิ โครงการอบรมครูที่มีทักษะภาษาอังกฤษ 3,000 คนเพื่อเป็นแกนนำในการถ่ายทอดเทคนิคการสอนภาษาอังกฤษไปสู่ครูคนอื่น ๆ ไปพัฒนาการสอนภาษาอังกฤษแก่เด็กต่อไป

"กระทรวงศึกษาธิการเป็นองคาพยพใหญ่ การทำงานถ้าไม่กำหนดทิศทางให้ชัดเจน มันคงไม่สร้างการยอมรับจะถูกต่อต้านแต่ตน ผมไม่ใช่ นักการศึกษา เป็นทหารมาจากที่อื่น แต่ผมกล้าคิดนอกกรอบและไม่มีวาระซ่อนเร้น

ดังนั้นหลักการทำงานจึงต้องทำให้ข้าราชการกระทรวงเชื่อมั่นวางใจพร้อมร่วมมือทำงานไปด้วยกัน งานต่างๆ ที่ผมทำไม่ได้หวังให้ใครจดจำอะไรเกี่ยวกับผม คิดแค่ว่าจะทำที่ท่าอยู่ให้ดี ทুমเทเต็มที โดยเฉพาะการสร้างให้คนไทย เด็กไทยรุ่นใหม่เป็นคนดีมีวินัย ที่รู้จักใช้เหตุและผล คิดไตร่ตรอง ไม่ใช่แต่ความรู้สึก

โดยใช้การศึกษาเป็นกลไกทำให้เกิดขึ้นซึ่งอาจไม่เห็นในทันที แต่ในระยะยาวอยากให้เกิดภาพเหล่านี้ ถือเป็นเป้าหมายหนึ่งของการปฏิรูปคน เพราะฉะนั้นจะดีหรือชมอะไรก็ได้ แต่ถ้าผมอยากจะทำขอ มีเพียงอย่างเดียวคือ ผมขอกำลังใจ" พล.อ.ดาวพงษ์ กล่าวสรุปปิดท้าย